

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.004.04.2016
P/16/058

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/058 – Zapobieganie bezdomności zwierząt
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Wojciech Domagalski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98650 z dnia 16 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Turku , ul. Folwarczna 12 , 62-700 Turek ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Powiatowy Lekarz Weterynarii Jan Radziwiński ² (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność Inspektoratu w zbadanym zakresie.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Turku⁴ prawidłowo nadzorował Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Turku⁵ prowadzone przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Turku⁶. Schronisko miało nadany weterynaryjny numer identyfikacyjny. W latach 2014 – 2015 PLW przeprowadził łącznie 5 kontroli⁷, które wykazały, że zwierzęta w Schronisku miały dobre warunki bytowania. Uchybienia stwierdzone w toku tych kontroli dotyczyły niewłaściwego przechowywania produktów leczniczych weterynaryjnych i wyrobów medycznych oraz środków dezynfekcyjnych, specjalistycznych szkoleń dla personelu Schroniska a także prowadzenia dokumentacji. Wykonanie zaleceń pokontrolnych sprawdzane było w trakcie następnej kontroli. Corocznie PLW terminowo opiniował gminne programy opieki nad zwierzętami. PLW prawidłowo zareagował na skargę w sprawie niehumanitarnego obchodzenia się z psami.

¹ Zwany w dalszej treści „Inspektoratem”

² Od 9 sierpnia 2004 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

⁴ Dalej „PLW”

⁵ Zwane dalej „Schroniskiem”.

⁶ ul. Polna 4, 62-700 Turek; dalej „PGKiM”

⁷ Dwie kontrole w 2014 r. i trzy kontrole w 2015 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Nadzór nad schroniskami i innymi miejscami, w których przebywają zwierzęta, w tym nad realizacją ustawy o ochronie zwierząt

Opis stanu
faktycznego

A. Nadzór nad schroniskami

1. W „Rejestrze Podmiotów Prowadzących Działalność Nadzorowaną” prowadzonym dla powiatu tureckiego przez PLW, zarejestrowany był jeden podmiot prowadzący schronisko dla bezdomnych zwierząt – PGKiM, któremu nadano weterynaryjny numer identyfikacyjny 30273401.

(dowód: akta kontroli str. 4)

Rejestracja poprzedzona została wnioskiem PGKiM z dnia 25 czerwca 2007 r. o wydanie decyzji w sprawie wymagań weterynaryjnych do prowadzenia działalności nadzorowanej – Schroniska. Wniosek spełniał wymagania określone w 5 ust. 3 i ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁸.

(dowód: akta kontroli str. 5)

Decyzją⁹ z dnia 28 czerwca 2007 r. PLW postanowił: z dniem 28 czerwca 2007 r. zatwierdzić i dopuścić do użytkowania Schronisko, nadać numer weterynaryjny i ustalić termin ważności decyzji bezterminowo z możliwością cofnięcia w przypadku stwierdzenia uchybień. Zgodnie z uzasadnieniem tej decyzji, w dniu 28 czerwca 2007 PLW przeprowadził lustrację i kontrolę obiektów przewidzianych do prowadzenia w/w działalności, mając na celu ustalenie czy schronisko dla zwierząt spełnia wymagania weterynaryjne zawarte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2004r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt¹⁰. W toku czynności kontrolnych ustalono, że wymagania weterynaryjne określone tym rozporządzeniem zostały spełnione.

(dowód: akta kontroli str. 6-7)

2. Od 2014¹¹ PLW pięciokrotnie kontrolował Schronisko pod względem spełniania wymagań weterynaryjnych¹². Z protokołów kontroli z 2014 r. wynika, że nie stwierdzono naruszeń wymagań weterynaryjnych. W wyniku kontroli przeprowadzonej w okresie od 21 do 28 maja 2015 r., PLW stwierdził niespełnianie przez PGKiM wymagań weterynaryjnych w zakresie: niewłaściwego przechowywania produktów leczniczych weterynaryjnych i wyrobów medycznych (§2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych dla schronisk), niewłaściwego przechowywania środków dezynfekcyjnych (§2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych dla schronisk), przeszkolenia osób do obsługi Schroniska w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisów ustawy o ochronie zwierząt (§ 9 rozporządzenia w sprawie wymagań weterynaryjnych dla schronisk) oraz terminowego przekazywania do Schroniska dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z przeprowadzonych zabiegów, kontroli stanu

⁸ Dz. U. z 2014 r. poz. 1539 ze zm.

⁹ PIW-ChZ-615/1/2007.

¹⁰ Dz. U. Nr 158, poz. 1657, dalej „rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych dla schronisk”.

¹¹ Do dnia zakończenia kontroli; dalej „okres objęty kontrolą”.

¹² Dwie kontrole w 2014 r. – protokoły z dnia: 27.05.2014 r. i 11.12.2014 r., trzy w 2015 r. – protokoły z dnia 28.05.2015 r., 08.07.2015 r. i 30.12.2015 r.

zdrowia, profilaktyki i innych zabiegów wykonywanych u zwierząt. Ponadto stwierdzono rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w wykazach zwierząt prowadzonych przez PGKiM i dokumentacji weterynaryjnej prowadzonej przez podmiot świadczący dla PGKiM usługi weterynaryjne, polegające na braku możliwości wyraźnego określenia wśród liczby zwierząt padłych, liczby zwierząt, które zostały poddane eutanazji. Kontrola przeprowadzona w dniu 8 lipca 2015 r., pod względem przebywania zwierząt w wysokich temperaturach atmosferycznych (+30° C) wykazała, że PGKiM nie posiadało procedur na wypadek zaistnienia ekstremalnych warunków pogodowych. Kolejna kontrola przeprowadzona w dniach 17 – 30 grudnia 2015 r., potwierdziła niewykonanie zaleceń pokontrolnych z dwóch poprzednich kontroli.

W wyniku oględzin Schroniska przeprowadzonych przez NIK w dniu 15 stycznia 2016 r. stwierdzono m.in., że: dziewięć z 64 boksów, w których przebywały psy było brudnych. Zalegały w nich duże ilości odchodów zwierzęcych, co wskazywało na to, że nie były one sprzątane codziennie. Stwierdzono również, że woda w miskach była zamrznięta, co uniemożliwiało zwierzętom zaspokojenie pragnienia. W boksach dla szczeniąt brakowało legowisk, a budy wymoszczone były niewielką ilością słomy. Oba boksy dla kotów posadowione były w bliskim sąsiedztwie boksów dla psów, co powodowało, że koty narażone były na ciągły stres związany ze czekaniem psów. Boksy te nie były przystosowane dla tego gatunku zwierząt w sposób właściwy. Wyposażone były tylko w drewniany domek i kuwety wypełnione zwykłym piaskiem zamiast żwirku. Nie było wydzielonej części zabezpieczonej przed zimnem, brakowało legowisk i zabezpieczonego wybiegu, a także akcesoriów typowych dla kotów (drapaków i zabawek). Boksy dla kotów i szczeniąt były zlokalizowane na zewnątrz i nie były ogrzewane, podczas gdy zwierzęta te (zwłaszcza szczenięta), z uwagi na ich niższą odporność i podatność na choroby, powinny przebywać w pomieszczeniu ogrzewanym.

(dowód: akta kontroli str.8-33 i 114)

Odnosząc się do ww. ustaleń kontroli NIK, PLW wskazał m.in., że według niego stwierdzone przez NIK w toku oględzin uchybienia w zakresie warunków bytowania zwierząt miały incydentalny charakter. Stwierdził, że żadna z kontroli przeprowadzanych przez Inspektorat nie wykazała nieprawidłowości w zakresie warunków bytowania zwierząt. Nie wpłynęły również do Inspektoratu żadne skargi na niewłaściwe obchodzenie się ze zwierzętami. Według wiedzy PLW w Schronisku przestrzegane są odpowiednie procedury w zakresie obsługi zwierząt. Na bieżąco przeprowadzane są niezbędne remonty. Nigdy nie zaobserwowano znamion znęcania się nad zwierzętami poprzez zamierzone utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania i niechlujstwa. W stosunku do warunków przetrzymywania w Schronisku kotów, PLW stwierdził, że utrzymanie kotów w Schronisku ma charakter marginalny (maksymalnie 10 kotów) i że mają one zapewnione podstawowe warunki bytowania. Podkreślił, że rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych dla schronisk nie określa warunków jakie muszą być zapewnione w sytuacji, kiedy na terenie schroniska utrzymywane są zarówno psy jak i koty, w tym m.in. minimalnych odległości jakie powinny być w takiej sytuacji zachowane. W stosunku do warunków przetrzymywania szczeniąt PLW podał przykład jednej z przeprowadzonych w grudniu kontroli, gdy stwierdzono, że szczenięta z matką przetrzymywane były w pomieszczeniach ogrzewanego budynku.

(dowód: akta kontroli str. 115-123)

W dniu 30 grudnia 2015 r. PLW wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzonych w Schronisku uchybień w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących wymagań weterynaryjnych dla schronisk, określonych

w rozporządzeniu w sprawie wymagań weterynaryjnych dla schronisk¹³. Pismem z dnia 14 stycznia 2016 r.¹⁴ PGKiM poinformowało PLW o wykonaniu zaleceń pokontrolnych wynikających z ustaleń kontroli z dnia 30 grudnia 2015 r. W szczególności przeszkolono pracowników w zakresie postępowania ze zwierzętami oraz przepisów ustawy o ochronie zwierząt, a także opracowano procedurę postępowania na wypadek zaistnienia ekstremalnych temperatur.

(dowód: akta kontroli str.34-37)

W wyjaśnieniu dotyczącym dalszych działań w zakresie wyegzekwowania od PGKIM wykonania zaleceń pokontrolnych, PLW podał, iż dokonał on szczegółowej analizy przesłanych wyjaśnień oraz dokumentacji potwierdzającej wykonanie zaleceń pokontrolnych, która dodatkowo została pogłębiona telefonicznymi konsultacjami z przedstawicielem przedsiębiorstwa. W wyniku powyższego PLW uznał przesłane wyjaśnienia za wiarygodny i wystarczający dowód w ramach postępowania administracyjnego i na tej podstawie odstąpił od wydania decyzji administracyjnej nakazującej usunięcie uchybień w Schronisku. Ostateczna weryfikacja potwierdzająca wykonanie zaleceń pokontrolnych wykonana będzie podczas najbliższej kontroli, zaplanowanej na maj 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 38-40)

3. PLW nie konfrontował danych o liczbie zwierząt przyjętych do schroniska z informacjami gmin o liczbie zwierząt wyłapanych.

(dowód: akta kontroli str. 41)

Wyjaśniając powyższe PLW podał, że nie porównywano ilości zwierząt bezdomnych przyjętych do Schroniska z informacjami o ilości wyłapanych na obszarze gmin bezdomnych zwierząt, bowiem gminy takich danych nie podawały, gdyż nie były zobligowane do tego żadnym aktem prawnym.

(dowód: akta kontroli str.42)

4. W okresie objętym kontrolą PLW nie podejmował udokumentowanych działań w celu ustalenia liczby podmiotów prowadzących na obszarze powiatu tureckiego hoteli, przytulisk i pensjonatów dla zwierząt (niebędących schroniskami).

(dowód: akta kontroli str. 43)

PLW wyjaśnił, że wiedzę o podmiotach zajmujących się na obszarze powiatu tureckiego bezdomnymi zwierzętami czerpie z: treści gminnych programów zapobiegania bezdomności, jakie wszystkie gminy powiatu tureckiego przedkładają mu corocznie do zaopiniowania, wniosków kierowanych do organów Inspekcji Weterynaryjnej, informacji otrzymanych od innych organów administracji publicznej, które zostały przekazane mu zgodnie z właściwością. Podał również, że z analizy gminnych programów zapobiegania bezdomności wynika, że wszystkie odłowione zwierzęta bezdomne w powiecie tureckim trafiają do Schroniska lub schronisk w innych powiatach, które są zarejestrowane u właściwych terytorialnie powiatowych lekarzy weterynarii. W przypadku schronisk dla zwierząt zlokalizowanych w innym powiatach, PLW każdorazowo sprawdza u terytorialnie właściwego powiatowego lekarza weterynarii, czy takie schroniska objęte jest jego nadzorem urzędowym. Ponadto PLW w każdym przypadku uzyskania informacji o pojawieniu się bezdomnego zwierzęcia monitoruje, czy zwierzę to trafia na pewno do legalnie prowadzonego schroniska. PLW dodał również, że organy Inspekcji Weterynaryjnej nie są organami „policyjnymi”, a jedynie organami administracji publicznej i w związku z tym w danej sprawie nie prowadzą aktywnych działań terenowych,

¹³ Zawiadomienie o wszczęciu postępowania z dnia 30 grudnia 2015 r., znak: PIW.ChZ.640.02.2015

¹⁴ L.dz. 43/2016 znak: DGK-GBZ-DJ-1/2016

ograniczając się do reagowania na ewentualne skargi wpływające do Inspekcji Weterynaryjnej.

(dowód: akta kontroli str. 44-47)

PLW wyjaśnił, że nie prowadził współpracy z organizacjami społecznymi, których celem jest humanitarna ochrona zwierząt. Według jego wiedzy takie organizacje, na obszarze powiatu tureckiego, nie prowadzą czynnej i widocznej społecznie działalności. Aktywną współpracę z Towarzystwem Opieki Nad Zwierzętami, PLW prowadził przed 2008 r. Dotyczyła ona tworzenia koncepcji budowy schroniska dla zwierząt na terenie powiatu tureckiego.

(dowód: akta kontroli str.44-47)

5. W okresie objętym kontrolą na terenie powiatu tureckiego, poza Schroniskiem, nie było innych podmiotów zajmujących się opieką nad bezdomnymi zwierzętami.

(dowód: akta kontroli str. 43)

B. Nadzór nad przestrzeganiem ustawy o ochronie zwierząt w zakresie ochrony zwierząt domowych.

Opis stanu faktycznego

6. W okresie objętym kontrolą do PLW wpłynęła jedna skarga dotycząca ochrony zwierząt domowych. Skarga wpłynęła 8 czerwca 2015 r i dotyczyła niehumanitarnego traktowania psów. Skarżący podnosił, iż duży pies rasy owczarek przetrzymywany jest razem z mniejszym psem o nieustalonej rasie w małej klatce, ograniczającej mu swobodę poruszanie się. PLW w dniu 11 czerwca 2015 r. przeprowadził wizję lokalną, sporządził na te okoliczność notatkę służbową, oraz wystosował pismo¹⁵ do właściciela psa z zaleceniem poprawienia warunków bytowania psa. Pismem z dnia 1 lipca 2015 r. właściciel psa powiadomił PLW, że wykonał jego zalecenie. Wybudowany został kojec o powierzchnia 4,5 m² ogrodzony ocynkowanymi przęsłami (przysłano fotografię nowego kojca).

(dowód: akta kontroli str.48-55)

7. Gminy powiatu tureckiego, zgodnie z art.11a ust 7 pkt 1 ustawy o ochronie zwierząt, corocznie terminowo przekazywały PLW projekty programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt do opiniowania. PLW wydał opinie dla wszystkich gmin powiatu tureckiego¹⁶ w terminie nie dłuższym niż 21 dni od daty otrzymania projektu programu¹⁷. Z opinii tych wynika, że część programów nie spełniała wszystkich wymogów określonych w art. 11a ustawy o ochronie zwierząt, a mianowicie: w 2014 r. programy sześciu gmin¹⁸ i w 2015 r. pięciu gmin¹⁹, nie zawierały wskazania gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom gospodarskim, co było niezgodne z art. 11a ust. 2 pkt 7 ustawy o ochronie zwierząt. W 2014 r. programy dwóch gmin, a w 2015 r. oraz 2016 r. czterech gmin nie zawierały zapisów dotyczących zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, co było niezgodne z art. 11a ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie zwierząt. W 2015 r. program jednej gminy²⁰ nie zawierał wskazania schroniska, w którym gmina zapewni miejsce bezdomnym zwierzętom, oraz podmiotu, który będzie odławiał bezdomne zwierzęta na jej obszarze, a także określenia kto na terenie gminy będzie zajmować się opieką nad wolnożyjącymi kotami i kto będzie poszukiwać właścicieli dla bezdomnych zwierząt, co było niezgodne z art. 11a ust. 2 pkt 1,2 i 5 ustawy o ochronie zwierząt.

¹⁵ Znak PIW.ChZ602.2.1.2015

¹⁶ Dla gmin: Miejskiej Turek, Wiejskiej Turek, Malanów, Przykona, Władysławów, Tuliszków, Kawęczyn i Brudzew.

¹⁷ Art. 11a ust. 8 ustawy o ochronie zwierząt

¹⁸ Brudzew, Kawęczyn, Malanów, Przykona, Tuliszków i Miejska Turek.

¹⁹ Brudzew, Kawęczyn, Przykona, Tuliszków i Turek.

²⁰ Malanów.

Niewskazanie w programach opieki nad zwierzętami, gospodarstw rolnych w celu zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom gospodarskim, było w 2015 r. powodem stwierdzenia przez Wojewodę Wielkopolskiego nieważności uchwał Rady Gminy Kawęczyn i Rady Gminy Przykona w sprawie programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie tych gmin²¹.

(dowód: akta kontroli str.56-113)

8. PLW nie współpracował z organizacjami zajmującymi się ochroną zwierząt, ponieważ jak opisano w pkt. 4, takich organizacji na terenie powiatu tureckiego nie było lub ich działalność była społecznie niezauważalna. W okresie objętym kontrolą, w zasobach PLW nie było korespondencji i dokumentacji na powyższy temat.

(dowód: akta kontroli str.43-47)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Inspektoratu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Inspektoratu w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²², odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Poznań, dnia 25 marca 2016 r.

Kontroler
Wojciech Domagalski
Główny Specjalista k.p

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Dyrektor
z up. Tomasz Nowiński
Wicedyrektor

.....
podpis

.....
Podpis

²¹ Uchwała Nr IV/24/2015 Rady Gminy Kawęczyn – Rozstrzygnięcie Nadzorcze Wojewody Wielkopolskiego z dnia 7 kwietnia 2015 r. KN-I.4131.1.73.2015.16; uchwała Nr 0007.23.2015 Rady Gminy Przykona - Rozstrzygnięcie Nadzorcze Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 kwietnia 2015 r. KN-I.4131.1.116.2015.20

²² Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

